
FFORWM CYLLIDEB YSGOLION
Cofnodion o gyfarfod a gynhaliwyd yn Hen Eglwys y Santes Fair,
Tremadog,
ar 29 Tachwedd 2016 o 2.00 p.m. hyd 3.30 p.m.

Yn Bresennol:

Mr Godfrey Northam (Cadeirydd) – Llywodraethwr Ysgol Llanllechid

Aelodau Cabinet: Y Cynghorydd Gareth Thomas (Addysg)
Y Cynghorydd Peredur Jenkins (Adnoddau)

Penaethiaid Ysgolion : Alun Llwyd (Ysgol Dyffryn Ogwen), Gwyn Howells (Ysgol y Gelli), Iona Wyn Jones (Ysgol Bro Cynfal/Edmwnd Prys), Rhys Williams (Ysgol Cymerau), Llion Williams (Ysgol y Garnedd), Kerry Wyn Parry (Ysgol Ganllwyd)

Undebau Athrawon: Neil Foden (Ysgol Friars)

Llywodraethwyr: Michael Sol Owen (Ysgol Glan y Môr)
Llinos Lloyd (Corff Cysgodol Bro Idris)

Swyddogion: Dafydd L. Edwards (Pennaeth Cyllid)
Owen Owens (Uwch Reolwr Gwasanaeth Adnoddau
Addysg)
Hefin Owen (Rheolwr Cyllid)
Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau)

Ymddiheuriadau: Andrew Roberts (Ysgol y Berwyn), Dylan Minnice (Ysgol Botwnnog), Dewi Lake (Ysgol y Moelwyn), Dafydd Meirion Roberts (Ysgol Brynrefail), Menna Wynne Pugh (Ysgol Penybryn, Tywyn), Trystan Larsen (Ysgol Rhostryfan), Gwilym Jones (Ysgol Borth y Gest).

Croesawodd y Cadeirydd yr aelodau newydd canlynol i'w cyfarfod cyntaf o'r Fforwm:

Kerry Parry, Ysgol Ganllwyd
Llion Williams, Ysgol y Garnedd

a chymerwyd y cyfle i ddiolch i Gwyn Howells, Pennaeth Ysgol y Gelli, am ei ymroddiad a'i gefnogaeth i waith y Fforwm yn ystod y blynyddoedd y bu'n aelod o'r Fforwm a dymunwyd yn dda iddo i'r dyfodol yn ei ymddeoliad.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan y Cynghorydd Peredur Jenkins a Mrs Llinos Lloyd yn Eitem 7 ar y rhaglen gan eu bod yn llywodraethwyr ar gorff cysgodol Ysgol Bro Idris.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod o'r Fforwm Cyllideb Ysgolion a gynhaliwyd ar 4 Gorffennaf 2016 fel rhai cywir.

2.1 MATERION YN CODI O'R COFNODION

Adroddodd y Pennaeth Cyllid bod setliad grant 2017/18 llywodraeth leol yn dangos cynnydd o 0.1% ar gyfartaledd i awdurdodau lleol Cymru, sydd wedi'w groesawu gan rai, er ei fod yn annigonol i gynnal parhad ein gwasanaethau cyfredol oherwydd chwyddiant, yr ardoll prentisiaeth, ayb, a bod costau annisgwyl ym maes gofal cymdeithasol hefyd yn taro'r Cyngor. Fodd bynnag, atgoffwyd y Fforwm bod gwaith cadarn wedi cael ei gyflawni flwyddyn yn ôl i wynebu'r toriadau, a chynlluniau ar droed, er bu llithriad ag ambell strategaeth, megis anghenion dysgu ychwanegol. Ni ragwelir gofyn am gyfraniad ychwanegol i'r £4.3m gan yr ysgolion yn 2017/18. Yn dilyn derbyn y setliad drafft, gwnaethpwyd asesiad a rhagwelir y bydd rhaid i'r Cyngor gynllunio ar gyfer arbediad o oddeutu £8m dros y blynyddoedd 2018/19 – 2019/20. Ychwanegwyd nad oedd rhai awdurdodau wedi bod mor ddarbodus â Chyngor Gwynedd, a rhagwelwyd toriadau i ysgolion dros y ffin yn 2017/18.

Nododd Bennaeth Uwchradd bryder o safbwynt rhagolygon y sector uwchradd yn 2017/18 a'u bod yn wynebu lleihad mewn niferoedd disgyblion am un flwyddyn a olygai oddeutu £400k o golled 'demograffi' i'r sector a darganfod oddeutu £300k o arbedion. Rhagwelir blwyddyn anodd iawn i'r sector uwchradd ac amlygwyd yr angen i osgoi gorfod diswyddo staff ym Medi 2017 ac wedyn ail-gyflogi staff y flwyddyn ganlynol. Nodwyd ymhellach bod ysgolion wedi gwneud toriad o oddeutu 14% i'r staff dysgu flwyddyn ddiwethaf a bod sefyllfa'r niferoedd disgyblion yn ergyd i'r sector uwchradd. Gofynnwyd tybed a fyddai modd ystyried cynllun pontio i gynorthwyo ysgolion mewn sefyllfaoedd ariannol anodd.

Mewn ymateb, nododd yr Aelod Cabinet Addysg nad oedd cynllun o'r fath ar hyn o bryd ond y gallasai gyflwyno pryder y sector uwchradd i'r Cabinet bod ysgolion yn wynebu sefyllfa erchydus.

Ychwanegodd yr Aelod Cabinet Adnoddau ni ellir peidio ymgymryd â'r arbedion hir-dymor, ond y byddai modd ystyried cynllun un-tro i gynorthwyo ysgolion uwchradd am y flwyddyn anodd. Holodd y Cadeirydd os byddai cynllun cymorth o'r fath yn ystyried balansau'r ysgolion unigol, a cytunodd y swyddogion i edrych ar hynny.

Penderfynwyd:

(a) Derbyn a nodi'r uchod a gofyn i'r Adran Gyllid ystyried cynllun pontio dros dro ar gyfer cynorthwyo ysgolion uwchradd all fod yn wynebu trafferthion ariannol, gan ystyried gwarged balansau sydd dros 5%.

(b) Gofyn i'r Aelod Cabinet Addysg a'r Aelod Cabinet Adnoddau gyfleu pryder y sector uwchradd yn deillio o'r uchod.

3. YSGOLION GYDA DIFFYG BALANSAU

Cyflwynwyd, yn unol â chais y Fforwm Cyllideb Ysgolion, adroddiad y Pennaeth Addysg yn amlinellu cefndir ynghyd ag atodiad a oedd yn rhestru'r ysgolion hynny sydd gyda diffyg balansau.

Tynnwyd sylw bod y nifer o ysgolion gyda diffyg wedi cynyddu a bod 4 ysgol wedi bod gyda diffyg ar ddiwedd pob blwyddyn dros y tair blynedd diwethaf.

Fodd bynnag, nododd yr Uwch Reolwr Gwasanaeth Adnoddau Addysg, bod amgylchiadau ysgolion yn gallu amrywio yn flynyddol ac yn dilyn trafodaeth gyda'r ysgolion a oedd wedi eu hamlygu'n felyn ar yr atodiad ynghlwm i'r adroddiad, nodwyd fel a ganlyn ynghylch yr ysgolion isod:

Llanrug	-	rhagwelir na fyddai diffyg ar ddiwedd 2016/17
Rhostryfan	-	rhagwelir na fyddai diffyg ar ddiwedd 2017/18
Hendre	-	rhagwelir na fyddai diffyg ar ddiwedd 2017/18
Y Berwyn	-	y byddai lleihad yn y diffyg erbyn 2016/17

Tynnwyd sylw bod Ysgolion Y Berwyn a Thywyn yn derbyn gwarchodaeth staffio ac awgrymwyd y dylid cynnal gwaith ymchwil pellach yng nghydestun ysgol Tywyn pam nad yw'r ysgol yn gallu gosod cyllideb gytbwys o fewn y gyllideb.

Rhagwelir y byddai gweddill yr ysgolion (ac eithrio Ysgol Rhosgadfan yn seiliedig ar gytundeb am gyfnod o amser) yn clirio'r diffyg.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol amlygwyd y pwyntiau canlynol:

- (a) Byddai unrhyw warged /diffyg o'r ysgolion hynny sydd yn cau yn trosglwyddo i'r awdurdod ac fe fyddai'r ysgolion newydd yn derbyn un gyllideb
- (b) Ei bod yn annhebygol y byddai ambell ysgol yn lleihau'r diffyg a bod ysgolion eraill yn ymdrechu a brwydro i gynnal eu hysgolion
- (c) Awgrymwyd y dylid anfon neges i'r ysgolion sydd gyda diffyg bod disgwyliad iddynt ymdrechu'n galed i leihau'r diffyg

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b) Gofyn i'r Uwch Reolwr Gwasanaethau

Adnoddau Addysg :

- (i) **anfon llythyr yn cyfleu safbwynt y Fforwm Cyllideb Ysgolion y dylai'r ysgolion hynny sydd â diffyg balansau ymdrechu'n galed i leihau'r diffyg ariannol**
- (ii) **drefnu ymchwil pellach i gyllideb a chynnydd diffyg ariannol Ysgol Tywyn.**

4. YSGOLION GYDA GWARGED BALANSAU

Cyflwynwyd, yn unol â chais y Fforwm Cyllideb Ysgolion, adroddiad y Pennaeth Addysg yn amlinellu manylion ynglŷn â'r ysgolion hynny sydd gyda gwarged balansau dros 5%.

Tywyswyd yr Aelodau drwy'r atodiad ynghlwm i'r adroddiad gan y Rheolwr Cyllid gan nodi bod cyfanswm nifer ysgolion gyda gwarged dros 5% wedi lleihau, gyda'r cyfanswm ariannol yr elfen gwarged dros 5% wedi cynyddu. Nodwyd bod 87 ysgol wedi bod gyda gwarged dros 5% ar ryw bwynt yn ystod y tair blynedd diwethaf a 50 ysgol wedi bod gyda gwarged dros 5% ar ddiwedd pob blwyddyn o'r cyfnod (yr ysgolion hynny amlygwyd yn felyn yn yr atodiad).

Roedd y Rheolwr Cyllid o'r farn nad oedd y balansau ar y cyfan yn peri pryder gan fod amgylchiadau ysgolion yn gallu newid a rhai ysgolion yn cydweithio drwy orfod rhannu penaethiaid ac felly nad oedd y balansau yn rhai parhaol. Yn ystod y drafodaeth ddilynol amlygwyd y pwyntiau canlynol:

- (a) Mynegwyd pryder gan yr Aelod Cabinet Addysg bod cynnydd yn y nifer o ysgolion sydd gyda gwarged o dros 10% a thra'n derbyn bod sefyllfaoedd pob ysgol yn wahanol, roedd yn anodd iddo fel Aelod Cabinet ddadlau dros achos ysgolion yn enwedig pan fo'r Cyngor o dan bwysau aruthrol o safbwynt toriadau yn y gyllideb.
- (b) Dylai unrhyw warged sydd gan yr ysgolion gael ei ddefnyddio ar gyfer y disgyblion cyfredol sydd yn yr ysgolion ac y dylid dwyn i gyfrif yr ysgolion hynny sydd gyda balansau dros 20%
- (c) Byddai'n werthfawr a defnyddiol i ysgolion ar gyfer mantoli eu cyllidebau i wybod beth yw'r rhagolygon / faint sydd ar ôl fel bo modd iddynt gael gwell darlun o beth yw'r ffigur real
- (d) Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn â monitro'r ysgolion hynny sydd gyda balansau dros y trothwy, eglurwyd bod proses mewn lle gydag ysgolion yn cyflwyno cynllun a'r swyddogion perthnasol yn eu hystyried.

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b) Gofyn i'r Rheolwr Cyllid:

- (i) Gyflwyno mantolen i gyfarfod nesaf y Fforwm Cyllideb Ysgolion ym mis Ionawr yn nodi colofn ychwanegol ar gyfer rhagolygon balansau ar ddiwedd 31 Mawrth 2017 er mwyn rhoi gwell darlun o faint yw'r ffigur real sydd gan ysgolion yn weddill ar ôl gosod eu cyllideb.**
- (ii) Gydwethio gydag ysgolion ar gyfer cyflawni'r uchod.**

5. METHODOLEG CYLLIDO YSGOL DDILYNOL

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Addysg yn amlinellu methodoleg ac egwyddorion ar gyfer cyllido Ysgol Ddilynol.

Adroddodd y Rheolwr Cyllid y bydd ysgol ddilynol newydd sef Ysgol Bro Idris yn agor ym mis Medi 2017 a rhoddwyd ystyriaeth i sut y byddir yn ariannu'r ysgolion dilynol. Eglurwyd ymhellach o safbwynt methodoleg y byddir yn mewnbynnu ystadegau addysg Gynradd ar gyfer pob safle'r Ysgol Ddilynol a'u rhedeg yn unigol drwy'r Fformiwla Cyllido Ysgolion Cynradd. Yn yr un modd y byddir yn mewnbynnu'r ystadegau addysg Uwchradd ar gyfer pob safle'r Ysgol Ddilynol a'u rhedeg yn unigol trwy'r Fformiwla Cyllido Ysgolion Uwchradd. Cyfanswm y symiau wedi'i chyfrifo ar gyfer pob safle fydd cyfanswm dyraniad cyllido'r Ysgol Ddilynol.

O safbwynt yr egwyddorion, eglurodd y Rheolwr Cyllid ar sut y cyfrifir cyfartaledd cyflog Ysgol Ddilynol.

Mewn ymateb i ymholiad ynglyn a'r nifer o ysgolion o fewn dalgyloch yr Ysgol Ddilynol sydd yn derbyn gwarchodaeth lleiafswm nifer athrawon, cadarnhaodd y Rheolwr Cyllid y byddai'r ysgolion hynny yn parhau i dderbyn y warchodaeth ar gyfer ariannu Rheolwr / athro a bod y warchodaeth oddeutu £600,000 yn y sector Gynradd.

Eglurwyd ymhellach mai un gyllideb a sefydlir i'r Ysgol Ddilynol a'r corff llywodraethol fyddai'n gyfrifol am fodelu'r gyllideb.

Nododd yr Aelod Cabinet Adnoddau y byddai'r Ysgol Ddilynol yn un arloesol ac o safbwynt llwyddiant i'r model pwysleisiwyd bod yn rhaid i'r gyllideb fod yn hyfyw i greu sefydlogrwydd dros gyfnod o 3 / 4 blynedd.

Mewn ymateb i ymholiad ynglyn a gwerthu'r safleoedd sydd yn cau, nodwyd posibilrwydd nad oedd modd eu gwerthu oherwydd amodau hanesyddol sy'n bodoli ar yr adeiladau.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad a chymeradwyo'r fethodoleg cyllido Ysgol Ddilynol.

6. CYTUNDEBAU LEFEL GWASANAETH 2017/18 i 2019/20

Cyflwynwyd adroddiad llafar gan yr Uwch Reolwr Gwasanaeth Adnoddau Addysg gan nodi mai'r bwriad eleni ydoedd symlhau'r cytundebau. Byddir yn gofyn i'r swyddogion priodol gynllunio'r cytundebau ar gyfer 2017/18 am gyfnod o 3 blynedd, ymgynghori ar y cynnwys gyda'r ysgolion, ac fe fyddir yn adrodd yn ôl i'r Fforwm Cyllideb Ysgolion gyda'r ymatebion yn cyfarfod Haf 2017. Ychwanegwyd y byddir yn gorfod rhoi ystyriaeth i fodel gwahanol eleni i gyfarch yr ysgolion dilynol sef Bro Idris a'r Berwyn.

Penderfynwyd: Derbyn, nodi a diolch am yr adroddiad.

7. PENNU DYDDIADAU AR GYFER CYFARFODYDD

Adroddwyd er bod 7 Chwefror 2017 wedi ei bennu ar gyfer cyfarfod nesaf y Fforwm, teimlwyd y byddai'n fwy derbyniol i gynnal cyfarfod ddiwedd mis Ionawr a gofynnwyd i'r Swyddog Cefnogi Aelodau drefnu gyda'r Cadeirydd a'r swyddogion priodol ddyddiad cyfleus.

Gwnaed cais i gadw'n glir o brynhawniau Mawrth, os yn bosibl.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

CADEIRYDD